

Підсумовуючи сказане, слід відзначити, що капітал – це самозростаюча вартість і необхідно здійснювати планування та контроль його зростання. НБУ, як головний контролюючий орган, повинен розробляти нормативи для комерційних банків ґрунтуючись на конкретних економічних реаліях, оскільки нашій країні ще рано рівнятися на розвинені європейські держави, до яких так прагне Україна. Основною метою управління власним капіталом банку повинно залишатися досягнення певного рівня його достатності, шляхом реалізації комплексу заходів та інструментів, відображених у банківській стратегії як на мікрорівні, так і на макрорівні банківської системи. Якість управління банківським капіталом безпосередньо впливає на якість банківського менеджменту, а відповідно на стан банку в цілому, а також визначає найважливіші пропорції обсягів споживання, інвестування та заощадження для країни в цілому.

Література.

1. Козачок К.В. Актуальні аспекти управління достатністю капіталу банку [Електронний ресурс] / К.В. Козачок // Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/KNP/2012_222/knp222_82-85.pdf.
2. Базель [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Режим доступу : <http://ru.wikipedia.org/wiki>.
3. Інструкція «Про порядок регулювання діяльності банків в Україні», затв. постановою Правління НБУ № 368 від 28.08.2001 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0841-01>.

УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Цимбаленко О. О., студент

*Науковий керівник: Захарченко В. І., д.е.н., професор
Черкаський державний технологічний університет*

Ефективне управління ліквідністю є однією з найважливіших проблем у діяльності кожного комерційного банку. Особливо актуальна вона для українських банків, адже об'єктивні економічні умови: нестабільна ресурсна база, обмежений кредитно-інвестиційний ринок – надзвичайно ускладнюють завдання ефективного управління ліквідністю.

Значний вклад у дослідження безпосередньо проблеми банківської ліквідності внесли вітчизняні науковці: О. Васюренко, А. Герасимович, О. Дзюблюк, О. Деркач, Т. Ковальчук, В. Малюков, О. Молчанов, Л. Примостка, М. Пуховкіна, К. Раєвський, М. Савлук, Ф. Шпиг.

Ліквідність комерційного банку базується на постійній підтримці об'єктивно необхідного співвідношення між трьома її складовими – власним капіталом банку, залученими і розміщеними ним засобами шляхом оперативного управління їх структурними елементами. Ліквідність банку постійно змінюється під впливом попиту і пропозиції на грошові ресурси.

Ліквідність банківської установи знаходиться в обернено пропорційному зв'язку із його дохідністю. Чим більше активів банк тримає в ліквідній формі, тим менша їх частина залишається для отримання доходів, і навпаки. Тобто керівництво будь-якого банку постійно вирішує дилему «ліквідність-дохідність».

Для створення ефективного механізму управління будь-яким економічним процесом важливо досконало володіти відповідними теоретичними знаннями. Виділимо наступні поняття «банківської ліквідності»:

- спроможність банку своєчасно відповідати за своїми зобов'язаннями;
- можливості щодо використання активу як засобу платежу з огляду на його здатність зберігати свою номінальну вартість незмінною;
- здатність банку забезпечувати вчасне та повне виконання грошових зобов'язань;
- спроможність банку проводити активні операції.

У міжнародній банківській практиці під ліквідністю банку розуміють його здатність швидко і в повному обсязі задовольняти невідкладні потреби у грошових коштах, тому одним із найважливіших завдань управління банком є забезпечення відповідного рівня його ліквідності [1, с. 7].

Регулюванню ліквідності банківської системи передують аналіз та прогнозування її поточного стану, який здійснюється центральним банком на щоденній основі. Науковці, серед методів, які використовуються при оцінці ліквідності, виділяють методи внутрішньої та зовнішньої оцінки ліквідності.

До методів внутрішньої оцінки ліквідності належать: коефіцієнтний аналіз ліквідності балансу та аналіз грошових потоків (як різновид – оцінка величини чистого вибуття зобов'язань банку).

До методів зовнішньої оцінки ліквідності належать: оцінка зміни характеристики платоспроможності банку та оцінка величини чистого вибуття зобов'язань банку [2, с. 29].

Різні коефіцієнти переважно розраховуються як співвідношення між обсягами активів і відповідних зобов'язань. Розрахунок коефіцієнтів ліквідності у вигляді економічних нормативів входить до складу обов'язкової звітності банків і використовується регуляторами для контролю за рівнем ліквідності кредитних організацій.

Виділяють три основні групи коефіцієнтів:

1. Коефіцієнти для розрахунку обсягу і структури зобов'язань банку.
2. Коефіцієнти для визначення обсягу і структури ліквідних коштів, що знаходяться на балансі банку.
3. Коефіцієнти, що дають можливість визначити здатність виконання банком своїх зобов'язань за рахунок ліквідних активів.

Як правило, визначається один (або декілька) основних коефіцієнтів для оцінки ліквідності. Інші слугують додатковими (допоміжними), які допомагають детальніше дослідити той чи інший аспект оцінки ліквідності [3, с. 51-59].

Проте, висвітлені методи не дають змоги точно визначити основні характеристики ліквідності банку.

Для підвищення ефективності управління ліквідністю банку можна запропонувати такі рекомендації:

- 1) менеджери з управління ліквідністю повинні контролювати діяльність усіх відділів банку, що відповідають за використання і залучення засобів, і координувати свою діяльність з роботою цих відділів;
- 2) менеджери з управління ліквідністю повинні передбачати (якщо це можливо), коли найбільш великі вкладники і користувачі кредитів банку планують зняти кошти з рахунку чи, навпаки, збільшити вклади. Це дозволяє керуючим планувати свої дії у випадку виникнення дефіциту або надлишку ліквідних активів;
- 3) менеджери з управління ліквідністю в співробітництві з вищим керівництвом і керівниками відділів повинні бути упевнені в пріоритетності цілей управління ліквідними засобами;
- 4) управління ліквідністю на сьогоднішній день є пріоритетним напрямом у банківському менеджменті і маркетингу.

У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність розробки науково-обґрунтованого, комплексного підходу до управління ліквідністю банку, в основі якого лежать механізми маркетинг-менеджменту.

Механізми маркетинг-менеджменту дозволяють розширити можливості банку щодо взаємодії з клієнтською базою, яка є основою підвищення його прибутку та головним джерелом фінансових ресурсів для здійснення банківських операцій.

Таким чином, ефективне управління ліквідністю – одне з найскладніших та найактуальніших завдань кожного банку. Управління ліквідністю в банку здійснюється для одночасного виконання двох завдань – дотримання нормативного рівня ліквідності та отримання максимального доходу від активних операцій. Управління ліквідністю банку здійснюється на двох рівнях: централізовано шляхом встановлення економічних нормативів ліквідності та децентралізовано – на рівні комерційного банку.

Література.

1. Ковальчук Т.Т. Ліквідність комерційних банків / Т.Т. Ковальчук, М.М. Коваль. – К. : Знання, 1996 – 120 с.
2. Міщенко В.І. Ліквідність банківської системи України / В.І. Міщенко // Науково-аналітичні матеріали. – Вип. 12. – К. : Національний банк України; Центр наукових досліджень, 2008. – 180 с.
3. Рябініна Л. Ліквідність банківської системи та роль НБУ в її підтримці / Л. Рябініна // Банківська справа. – 2010. – № 2-3. – С. 51-59.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ

Пясецький М. В., студент

Науковий керівник: Борисюк О. В., к.е.н. доцент

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Ризик притаманний будь-якій сфері людської діяльності, що пов'язано з безліччю умов і факторів, що впливають на позитивний результат прийнятих людьми рішень. Історичний досвід показує, що ризик недоодержання намічених результатів особливо став виявлятися при загальності товарно-грошових відносин, конкуренції учасників господарського обороту. Тому з виникненням і розвитком капіталістичних відносин з'являються різні теорії ризику, а класики економічної теорії приділяють велику увагу дослідженню проблем ризику у підприємницькій діяльності.